TUNTURILATU 4/2021

Aira Sassi

Tsietsan Paistuntureiden vaelluksen viimeisen illan tunnelmaa Basijärven rannalla.

Liekovarpio ja muut kasvit tutuiksi 3

Hyviä kohteita löytyy myös läheltä 4

Ovtsi teki hotelleja hyönteisille 6–7

Makoisat unet riippu-matossa 12

"Tilaa taivahalla ja äärtä alla" 4–5

Syyskokouksen jälkeisiä mietteitä

TL:n syyskokous vietettiin lokakuisessa Ylikyrön ruskamaisemissa. Itsekin vietin siellä vanhan mökin hiljaisuudessa viikon ennen kokousta. Meitä oli siellä jonkin verran porukkaa ja viikon aikana kerkesi retkeillä monissa lähipaikoissa. Kiitos Tunturikerho Owlan **Aino Arvola** kun kuljetit minua Taivaskeron huipulla, Ahovaaran laavulla, Pallaksen Punaisillahiekoilla ja Suomen Kalakirjastossa Muoniossa. Kalakirjastoon kannattaa poiketa, se on eräretkeilijöille ja kalamiehille paratiisi.

Itse kokousviikonloppuun sisältyi myös kulttuuria. Pääsimme vierailemaan paikallisen taitelijan **Veli Koljosen** luokse Muonion Särkijärven rannalle. Hirsirakennus oli täynnä taiteilijan upeita maalauksia ja hän esitti mitä hienointa musiikkia laulaen ja soittaen uruilla, kanteleella ja pianolla.

Kokouksen jälkeen mietitytti missähän Tunturilatu on esimerkiksi viiden vuoden päästä. Kun katselin kokousosallistujien ikäjakautumaa niin toivon, että seuraavissa kokouksissa olisi myös nuorempaa polvea.

Seuraavissa kokouksissa on tarjottava etäkokousmahdollisuus, jospa sillä saisi nuoria mukaan. Tosin Silokalliolla tätä kokeiltiin ja osanotto ei ollut kehuttava.

Tietty sosiaalinen media on vastaus tähän kysymykseen, siellä pitäisi enemmän markkinoida Tunturilatua, sen hienoja kämppiä, unohtamatta kerhojen tarjoamia monipuolisia tapahtumia.

Miten on, vieläkö riittää talkooväkeä myös Tunturiladun kämpille? Talkoillahan voi myös siellä majoittuessaan, kun kyselee kämppätoimikunnan jäseniltä mitä voisi tehdä.

Kämppätoimikunta etsii uusia tarmokkaita ja uusia ideoita omaavia jäseniä. Ottakaapa yhteys kämppäisäntään **Erkki Maunuseen**.

Susiaiset oli tänä vuonna perinteisesti Susikyrön alueella. Paikka oli erinomainen, tulen loimut pimeässä ja kuulijat odottamassa susiksi vihittäviä. Tunnelmaa oli, mutta kuuluvaisuus oli heikko. Olisi ollut hyvä kuulla mitä susiksi vihittävät kertoivat.

Vielä nyt löytyi susiksi vihittäviäkin, mutta miten tulevaisuudessa. Ehkä nykyinen kiireinen aika ei anna mahdollisuutta pitkille vaelluksille. Joissakin kerhoissa on hyvin kyllä tähän mennessä tarjottu susivaelluksia. Niihin kannattaa tarttua, jos omassa kerhossa ei ole.

Tunturilatu-lehti täyttää 60 vuotta ensi vuonna. Ensi vuoden toinen lehtemme, joka ilmestyy kesäkuussa on monisivuisempi. Lehteen voi toimittaa muisteluksia ja valokuvia Ojalan Sadulle.

Kiitos vielä hallituksen jäsenille ja toimihenkilöille, jotka toivottavasti hyvässä yhteistyössä teette tätä vapaaehtoisuuteen perustuvaa työtä.

Kiitos myös jatkopestistä puheenjohtajana. Hallituksen jäsenetkin säilyivät samana. Näillä mennään vuosi. Katsellaan mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

Jaksamista kaikille tunturilatulaisille ja kerhojen vetäjille.

Talven tuloa odotellen myös tänne etelään.

Tuula Forström
Tunturiladun puheenjohtaja
tuulantei11@gmail.com

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti,
joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Lehti postitetaan jäsenille
Latu & Polku -lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Tuula Forström
Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA
puh. 040 718 1642
tuulantei11@gmail.com
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
puh. 050 5234 844
osatu7997@gmail.com
Tiedotustoimikunta 2021:
Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin,
Tuula Forström, Mikko Suominen.
sähköposti: tiedotus@tunturilatu.fi

Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa
Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Asemakuja 2, 32700 HUITTINEN
Painopaikka:
Sanoma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2022:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
1	**25.1.**	**2.3.**
2	**26.4.**	**1.6.**
3	**2.8.**	**7.9.**
4	**25.10.**	**30.11**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun jäsenpalvelun
kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse: Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu, Olympiastadion
Paavo Nurmen tie 1, 00250 Helsinki

SUOMEN LATU

Vuoden 2022 ensimmäinen lehti

ilmestyy 2. maaliskuuta.
Aineistot tähän lehteen on toimitettava
25.1.2022 mennessä osoitteella
osatu7997@gmail.com

Tuhatvuotinen nuolenkärki

Matti Rekola

Onko viikinkiaikainen peuranpyytäjä ampunut hutin vai onko nuoli pudonnut viinistä?

Vaeltaessani kesällä 2011 Ruijan poikki nousin 974 metrisen Mollejus-tunturin huipulle. Selkeällä ilmalla näin Käsivarren Yliperän tunturien ”yöpuolta”.

Laskeuduin tunturista laaksoon, jossa kuljin poroerotuspaikan poikki. Rakkakivikon keskellä laskin rinkan selästäni ja istuuduin sen päälle hetkeksi huokaisemaan. Kuinka ollakaan, huomasin pienen soralaikun pinnalla ruostuneen esineen. Otin sen käteeni ja ihmettelin.

Esineessä oli kaksi puoleinen terä, jonka leveys tyvessä oli 16 milliä. Sen keskellä oli paksuimmalta kohdaltaan noin 3,5 millin harja. Terä oli 70 milliä pitkä, ruoto 90 milliä ja koko pituus 160 milliä.

Koska lähellä oli poroerotuspaikka, oletin esineen olevan poromiesten tarvekaluja, mahdollisesti paljon käytetty veitsi.

Mutta veitsissä on aina terä ja hamara. Tikareissa terä on kaksipuoleinen, mutta tämä oli liian lyhyt tikariksi. Se muistutti nuolenkärkeä, mutta koska ruoto oli pitkä ja samanmallinen kuin nykyaikaisissa puukoissa, en uskonut sen olevan nuolenkärki.

Ruosteesta huolimatta terät olivat teräviä, joten en olettanut sen olevan kovinkaan vanhan. Valokuvasin esineen ja laitoin sen rinkan taskuun.

Pari viikkoa myöhemmin kotiin päästyäni laitoin sähköpostiviestiä Kansallismuseoon ja kysyin heidän mielipidettään liitekuvan esineestä. Heidän mielestään esine oli rautakauden loppupuolen nuolenkärki. Koska esine oli löytynyt Norjan puolelta, he kehottivat ottamaan yhteyttä Tromssan museoon.

Laitoin viestiä Tromssan museoon ja sieltä tuli pian vastaus:

Nuolenkärki on erittäin hieno näyte viikinkiajan (AD 800 – 1050) esineestä. Norjan lain mukaan kaikki vuotta 1537 vanhemmat Norjasta löydetyt esineet ovat valtion omaisuutta. Tromssan museo hoitaa Pohjois-Norjasta löytyneiden esineiden kokoelmaa.

Lähetin nuolenkärjen Tromssaan ja saatekirjeessä kuvailin löytöpaikan tarkkaan.

Viikkoa myöhemmin sain postia, jossa kiiteltiin nuolenkärjen toimittamisesta. Kertoivat sen olevan erittäin hyvä lisä heidän kokoelmiinsa. Kolme vuotta myöhemmin Tromssan museo muisti vielä hienolla diplomilla ja esineen luettelointitiedoilla.

Suomessa löydetty irtain muinaisesine on vähintään 100 vuotta vanha esine, jonka omistajaa ei tiedetä. Löydöstä ja löytöpaikasta on ilmoitettava Museovirastoon tai maakuntamuseolle. Jos Museovirasto ei ota löytöä vastaan tai lunasta sitä, se palautetaan löytäjälle.

Matti Rekola

Tunturikasvit tutuiksi Lapinkävijät Owlan perinteisellä kurssilla Kilpisjärvellä

Lapinkävijät Owla on järjestänyt tunturikasvikurssin Kilpisjärvellä useana vuonna.

Kilpisjärven ympäristö tarjoaa Suomessa parhaimman paikan tunturikasvien opetteluun. Siellä kasvaa lukuisia lajeja, joita ei muualla Suomessa tavata, kuten esimerkiksi jääleinikki ja valkokämmekkä.

Jäämeren läheisyys tekee ilmastosta merellisen, kallioperän kalkkipitoisuus sekä tuntureiden suuret korkeuserot mahdollistavat hyvät olosuhteet monille muualla Suomessa harvinaisille lajeille. Viikon opastuksesta on viime vuosina vastanneet **Leena Eerola** ja **Aino Hämäläinen**.

Tukikohtana kurssilla on ollut Biologinen asema, Retkeilykeskus ja viime kesänä Hotelli Kilpis 17.-24.7.2021.

Hotelli tarjosi hyvät puitteet kurssillemme; hyiseen Kilpisjärveen pääsi pulahtamaan heti herättyä. Sen jälkeen oli aika mennä mahtavan runsaan aamiaispöydän ääreen. Päiväretkievät sai ostaa respasta tai käydä läheisestä kaupasta hankkimassa. Rantasaunan löylyt kruunasivat kohmeiset jäsenet.

Viikon sää ei meitä hellinyt; hyinen pohjoistuuli puhalsi, joten vaatetta oli melkein enempi kuin talven pakkasilla. Luvatut sateet jäivät kuitenkin onneksi paljon vähäisemmiksi. Kolmen ruokalajin päivällinen oli maittava eikä iltapalaa sen jälkeen enää kaivannut.

Iltaohjelmapaikaksi saimme majoitussiivessä olevan kabinettitilan, jossa saimme useana iltana katsella Leenan upeita kuvia.

Torstai-iltana pöydille levitettiin reilut sata elävää kasvinäytettä, joihin kurssilaiset nopeasti löysivät oikeat nimet.

Saana ja sen länsipuolella oleva Jehkatstunturi tarjosivat tutkittavaa moneksi päiväksi.

Saanan alaosan lehdoista löysimme muun muassa kullerot, metsäkurjenpolvet ja peuranvirnat korkeiden lehtotesmojen kera. Sieltä löytyy myös monivuotinen saniainen suippohärkylä, sekä ylempänä Saanaa kiertävän polun läheisyydessä harvinainen musta- ja sysisara.

Ylempänä puuttomassa paljakassa aluetta leimaa kasvuston laikkuisuus.

Pieneltäkin alueelta voi löytyä suo lukuisine saroineen, vierellä tunturiniitty täynnä leinikkejä ja lapinorvokkeja ja toisella puolella jo lumenviipymäalue, jossa kasvillisuus on hyvin niukkaa.

Yleisimpiä kukkijoita on esimerkiksi kurjenkanerva, sielikkö, metsätähti, lapinkuusio, tunturikohokki ja uuvana. Kun kankailla alkaa esiintyä liekovarpiota ja lapinvuokkoja, voi ruveta etsimään kalkkia vaativia lajeja.

Alempana rinteillä taas lettopaju sekä kultarikko kertovat kalkkivaikutuksesta. Vaikeasti kukkimattomana löytyvää alppiruusua esiintyy Saanalla lukuisissa paikoissa. Myös valkokämmekkä ja verkkolehtipaju vaativat kalkkia kasvaakseen.

Saanan länsipuolella oleva Jehkatstunturi tarjosi myös hienon retkipäivän. Huipun alapuolisella alueella löytyi useita jääleinikkiesiintymiä.

Myös sinirikkoja, pikku- ja lumileinikkejä näimme. Huipun maisemat olivat Saanan veroiset.

Retkeilimme myös läheisellä Salmivaaralla ja kapusimme Suomen maanteiden korkeimmalta kohdalta Muotkantakasta tunturin laelle. Sieltä näkyi hienosti Ruotsin puoleinen Kilpisjärvestä lähtevään Könkämäenoon laskeva Lairijoki. Pältsan tuvan läheisyydessä oleva hieno putous on Lairijoen yläjuoksulla.

Hannu Liljamo

Sielikkö.

Luontotaloon tutustuimme sekä Kilpisjärven kyläympäristöhankkeeseen.

Hankkeen aikana on tehty aidattu alue tien läheisyyteen. Alueelle on tuotu paljon multaa ja eristyksenä on käytetty muun muassa poronkarvoja. Näin on saatu suotuisa kasvupaikka lukuisille eksoottisemmillekin lajeille kuten esimerkiksi ruusuille.

Alueelta löytyy myös tunturikasveja. Kasveilla on nimilaput, joten se onkin helpoin paikka tutustua alueen kasveihin.

Viimeisenä päivänä kiipesimme Saanan alarinteen varputädykerinteille.

Varputädyke on monen mielestä yksi kauneimmista tunturikasveista. Niiden keskellä olikin mukava istuskella ja samalla ihailla upeita maisemia.

Paluumatkalla sinisistä sinisimmät tunturikatkerot kukkivat keskellä polkua.

Vaikka emme koronan takia päässeetkään Norjaan, niin hyvin Kilpisjärvelläkin riitti retkikohteita ja ehkä oli hyvä, että kurssi oli pari viikkoa myöhemmin kuin tavallisesti.

Näin viikon aikana näimme kattavan valikoiman sekä alku- että loppukesän kukkijoista.

Kiitokset kaikille mukaville kurssilaisille.

Lapinkävijät Owla

KANNESTA KANTEEN

Uskomattomat vaellustarinat – 50 vuoden retket kansissa

Ulla Hannelius: *Kurjenkanerva kukkii, 505 s. Kustantaja: www.kustannushd.fi*

Ulla Hanneliuksella on ollut tapana kirjata tiedot joka retkeltä vihkoon. Pidempiä retkiä on kertynyt 50 vuoden aikana 62. Näiltä retkiltä hän on ottanut yli 10 000 väridiakuvaa. Retkipäiväkirjoista ja kuvista on syntynyt vaellusretkien tarinakokoelma.

Kirja kertoo hyvin, millaista retkeily on ollut Lapin eri vaellusalueilla, miten retkeilyvarusteet ovat kehittyneet ja mitä vanhoille autiotuville on tapahtunut. Harvoin saa käteensä tällaista vaellustarinapakettia, jonka Hannelius on kirjoittanut.

Kirja alkaa ensimmäisestä automatkasta Kilpisjärvelle 1967. Oli kylmää ja Ulla näki untakin jääpuikoista, joita roikkuivat teltan katosta. Saanalla käytiin ja siellä kirjoittaja ihastui kurjenkanerviin.

Seuraavaksi hankittiin **Raimo O. Kojon** Lapin retkeilyopas. Kirjasta imettiin tietoa. Hankittiin yhdessä **Jussi**-puolison kanssa muun muassa Trangia-keitin, Suomen höyhenen makuupussit ja kartat. Sitten kohti Saariselkää ja 26.6.1970 maastoon. Rinkka painoi, mutta lopulta löytyi Tammakkojärven kämppä. Kilometrejä kertyi 17 ja räkkä ”inisi kaiken yötä”.

Matka jatkui ja yksi yö vietettiin **Raappanan** kämpässä. Raappana oli ikäsusi ja Sodankylän nimismies. Yhdeltä kämpältä löytyi **Esko Kivikoski**, tunnettu tietäjä vaimoineen. Vuonna 1952 tehty Sudenpesäkin tuli katsastettua. Yhdelle kämpälle sattui **Luppo-Mattikin**.

Tämä ensimmäinen eräretki mullisti tekijän elämän ja monet ovat ne retkiporukat, jotka Ulla on vienyt Lappiin. Mottona on ollut: *”Lähde ihmisen kanssa matkalle, niin opit tuntemaan hänet.”*

Tarinat, kohteet ja vuodet seuraavat toisiaan. Monet tuolloiset kämpät ovat jo hävinneet. Kasvilistat on kirjattu tarkoin. Jo toisella retkellään he näkivät laulujoutsenet, jota he eivät olleet ennen luonnossa nähneet.

Lapissa on paljon legendaarisia henkilöitä, joita vaeltajat tapasivat retkillään. Syksyllä 1974 he löysivät Lemmenjoelta Tunturiladun Susi-äytsi-valtauksenkin. Tunturilatu luopui valtauksesta 1981.

Vuonna 1975 vaellusmatkana oli Susikyröstä Susipesälle (nykyisin Susi-Talas). Matkaa kertyi 420 kilometriä!

Hanneliuksen tekemä kirja on tietokirja siitä, mitä eräamaavaellus on merkinnyt ihmisille ja miten vaellukset vaikuttavat ihmisten sosiaalisille suhteille. Yövytään maastossa kesällä ja talvella, koetaan erilaiset Lapin säät, syödään, nukutaan, liikutaan kaikkina vuorokauden aikoina.

Kirjan keskellä on 36-sivuinen nelivärikuvakavalkadi ja muutamia karttakuvia. Nostalgista!

Lopussa on kirjoitettuna erämaaetiketti ja pohdintaa siitä kenen kanssa on hyvä lähteä vaellukselle. Tunturilatu ja susiaate on kuvattu erinomaisesti. Kirja loppuu Lapin termeihin ja lähdeluetteloon.

Esipuheensa hän lopettaa sanoihin: *”Jos mielesi on avoin, voit saada tästä kipinän. Voipa kipinä syntyä roihuksi. Sitä sanotaan Lapin hulluudeksi.”*

Tämä kirja on niin laaja ja monipuolinen tietokirja Lapin vaellusten historiasta, että se sopii hyvin Lapista unelmoiville ja myös vaelluskonkareille.

Kirjaa voi tilata Ullalta, upihkala@gmail.com, hinta on 30 euroa plus postikulut.

Antti Karlin

Kolbman maakuntamatka Keski-Suomeen

Hitonhaudan seinät ovat korkeat.

Laukaan Saraakallion ikiaikainen hirvi vartioi kalliolla.

Toukokuun puolivälissä Helatorstain pitkän viikonlopun retkellä kahdeksan kolbmalaista suuntasi maakuntamatkalle Keski-Suomeen. Pääkohteena oli Etelä-Konneveden kansallispuisto, mutta matkalla ehdittiin tutustua myös muihin kohteisiin.

Menomatkan ensimmäinen stoppi tehtiin Korpilahden Oravivuorella. Jyrkkärinteisen vuoren laelta avautuu hieno maisema kumpuilevaan ja järvien pilkkomaan ympäristöön. Kiintoisan vierailukohteen tästä tekee myös kulttuurihistoriallinen tausta, paikka on yksi Struven ketjun mittauspisteistä ja Unescon maailmanperintökohde.

1800-luvulla baltiansaksalainen professori Struve mittasi Mustaltamereltä Jäämerelle yltävän kolmiomittauspisteketjun avulla pituuspiirin tarkkaa mittaa ja tämän avulla maapallon kokoa ja muotoa.

Iltapäivällä saavuimme Etelä-Konneveden kansallispuistoon. Autot jätettiin täpötäydelle parkkipaikalle ja noin kilometrin patikoinnin jälkeen saavuimme Vuori-Kalajan leiripaikalle. Huolimatta useista kymmenistä autoista, telttailualueella ei ollut yhtään majoitetta pystyssä, joten pääsimme valitsemaan parhaat paikat. Illan mittaan päiväretkeläisiä alkoi palailla maastosta kuka mistäkin suunnasta ja muutama muukin majoittuja leirialueelle löysi tiensä.

Hanna Sinilehto

Toukokuun lopussa Hitonhaudan rotkon pohjalla oli vielä talvi.

Aamulla pakkasimme päiväretkivarusteet reppuihin ja lähdimme kiertämään Kolmen Vuoren Vaellus -reittiä. Reitin pituus on ilmoitettu noin 15 kilometriksi ja luokitukseltaan se on vaativa. Reittiluokitukseen kannattaa suhtautua kunnioittaen, sillä maasto on todellakin mäkistä ja kivistä. Mutta maisemat ovat komeat! Hienoja rantoja ja upeita kallioita, ei paljoa kalpene Kolin maisemille.

Yli seitsemän tuntia meni reitin kiertämiseen parin kunnon tauon kanssa. Hikisen päivän jälkeen oli mukava pulahtaa viileään Vuori-Kalajan veteen.

Lauantai-aamuna pakkasimme leirin ja palasimme autoille. Seuraavana kohteena meillä oli Tunturikerho Ovtsin kämppä Haristupa Laukaassa. Ovtsilaisilla oli kevättalkoot ja oli mukava tavata sikäläistä väkeä.

Maistuvan hernerokan ja kahvien jälkeen suuntasimme kävellen läheiselle rotkomuodostumalle Hitonhaudalle. Tuo jääkauden aikainen kalliorepeämä on mykistävä paikka. Pohja on vaikeakulkuista louhikkoa ja seinämät nousevat paikoin 20 metriä pystysuorina ylös. Pohjalla oli vielä paljon lunta ja seinämillä jääputouksia.

Patikoinnin jälkeen nautittiin makoisat löylyt rantasaunassa ja yöpuulle käytiin Harisen lavereille. Suuret kiitokset isäntäväelle kestityksestä ja yösijasta!

Kotimatkalla sunnuntaina pysähdyttiin Kuusaalla katsomassa Keiteleen kanavaa ja komeaa koskea.

Toinen kohde oli Laukaan Saraakallion kalliomaalaukset. Kallion päältä maisema Saraaveden yli oli hieno. Kalliomaalaukset olivat hiukan hankalassa paikassa, joten suositus: ei korkeanpaikankammoisille ja vuorikauriin ketteryydestä ei ole haittaa.

Loppuyhteenvetona totesimme viikonlopun olleen onnistunut mielenkiintoisine käyntikohteineen.

Hanna Sinilehto

Yhteisvoimin syyskuussa Paistuntureilla

Tsietsan ruskaretkeläiset kokoontuivat Kiisalle lauantaina 11.9.2021. Sauna oli lämmin aiemmin tulleiden ansiosta. Löylyttelyn lomassa pulahtelimme Kiisajärven kirkkaissa vesissä. Makuupaikkakin löytyi kaikille.

Aamulla yhdeksän naista, ruska maassa ja puissa, ympärillä avara tunturiluonto ja tukena toisemme läksimme Nuvvus-Ailigaksen juurelta kohti Karigasniemen Ailigasta.

Meillä oli kaksi vaihtoehtoista reittiä; hyvän sään ja huonon sään varalle.

Auringon paistaessa suuntasimme kolmen M:n (**Merja, Maire** ja **Marjatta**) johdolla ylös Nuvvusskaidin rinteitä. Painavista rinkoista huolimatta askel kulki kevyesti ja mieliala oli korkealla; tänne olimme halunneet ja tänne olimme päässeet. Iltapäivällä majoituimme joen törmälle, mistä viidelle teltalle löytyikin kauniin tasaiset paikat.

Marjatta Nuutinen

Lepohetki Nuvvusskaidilla.

Ensikertalainen Tuula totesi tästä päivästä: ”Kun tuli tauko ja laskin rinkan maahan, törmäsin ensimmäiseen esteeseen. Ei ollut voimia nostaa rinkkaa takaisin selkään. Auttavia käsiä kuitenkin löytyi. Teltan kantoapuakin löytyi ensin Aulilta ja sitten Anitalta.

Matkan varrella sain sitten lisää neuvoja; rinkan remmien kiristyksistä, taukojen pitämisestä, välipalojen syömisestä.”

Heräsimme sumuiseen ja sateiseen maanantai-aamuun. Vaellus alkoi joen ylityksellä ja jatkui ylemmäs tunturiin. Tässä vaiheessa oli jo runoa mukaellen: tilaa taivahalla ja äärtä yllä, alla. Sade ja kylmä tuuli vihmoi. Piti olla paljon vaatteita kuoriasun alla. Olimme kaikki enemmän tai vähemmän märkinä, kun kintaat vettä valuen ja kengät litisten pystytimme telttojamme aavalle tunturille pienen joen rannalle. Teltat nousivat sutjakasti pystyyn ja absidin suojassa jokainen saattoi keitellä ruokaa ja juoda lämmintä.

Tuulan kommentti toisesta päivästä: ”Oli uutta kahlata joen yli pelkillä crocseilla. Kylmä vesi huuhtoi jalkoja ja jännitin , pysynkö pystyssä.

Iltapäivällä, kun kaikki vaatteet olivat läpimärkiä, kävi mielessä, niinköhän selviän seuraavalle telttapaikalle?

Saimme Sirkka-Liisan kanssa teltan pystytettyä. Teltassa vaihdoimme kaikki vaatteet, keitimme kuumaa juotavaa ja söimme aterian. Mikä autuas olo, kun pujahdin lämpimään makuupussiin. Hyvä hankinta!”

Tämä kulunut päivä, ilta ja yö sekä seuraava aamu jäivät kokemuksena mieleen. Auringon paisteessa ja leppeissä tuulissa moni asia jäisi kokematta; tuntureiden jylhyys, karuus ja armottomuuskin huomaamatta. Juuri näitä haasteellisia päiviä muistellaan ja kokemuksia niistä vaihdetaan.

Vaatteiden lisäksi myös teltat ja osin makuupussit olivat märkinä, ja edelliseltä päivältä oli kokemus siitäkin, kuinka kiirehtiessään huonoa keliä pakoon ei malta seurata suuntaa. Niinpä muutimme tiistain retkisuunnitelmaa niin, että suuntasimme Akukammille kuivattelemaan varusteitamme.

Ja keskiviikkona matka jatkui uudelleen kastunein teltoin Ruktajärven suuntaan. Hieno reitti tunturin kuvetta kulkien.

Njavgoaivilla pidimme lounastauon. Ruktajävrilla ei ollut meidän sinne mennessämme kuin yksi vaeltaja. Illalla telttoja ilmestyi parisenkymmentä.

Torstaina lähdimme matkaa jatkamaan. Reitti kulki Luomusjärvien ja Nuorttajärven välissä, kaunista ja helppokulkuista maastoa. Ailigastunturi vartioi matkaamme ajattoman kauniina.

Kävelimme poroerotuspaikan kautta Karigasniemen tien varrella olevalle kodalle, jonka ympäristöön pystytimme teltat. Illalla teimme tulet Basijärven rannalle. Kota oli suljettu.

Maahanmuuttajien luontokotouttaminen

Katri Kosonen

Syyrialaislapsia Kuhasalossa.

Kesällä 2021 Kumpe järjesti kaksi retkeä maahanmuuttajille. Ensimmäinen toteutettiin Joensuussa Kuhasalon suojelualueella 30.6. ja toinen 12.8. Liperin Pärnävaaralla.

Jälkimmäinen epäonnistui, koska maahanmuuttajat pitivät paikkaa liian syrjäisenä ja heille olisi pitänyt olla kunnon opastus kaupungista asti, mutta maahanmuuttajien toimisto ei sitä ilmaissut etukäteen. Sen sijaan kesäkuun lopussa järjestetty luontoretki onnistui yli odotusten.

Kuhasalon retkipäivä sovittiin järjestettävän arabikielisille. Sen vuoksi myös tulkki oli paikalla. Porukka tuli bussilla kahden kilometrin päähän Kuhasalosta ja maahanmuuttotoimiston työntekijä opasti heidät Kuhasalon parkkipaikalla ja päätti tulla retkipaikalle asti.
Aluksi maahanmuuttajat saivat tietoa Kuhasalon menneisyydestä, johon kuului 1500-luvulla perustettu ortodoksiluostarikin.

Vieressä oleva lammaslaidun lampaineen veti heti kaikki lapset aidan viereen ja aikuiset kyselivät kaikenlaista maataloudesta, luonnosta ja muistakin asioista.

Sitten kävelimme puoli kilometriä varsinaiselle retkipaikalle, jossa oleva Kuhasalon kota oli vuokrattu Kumpelle retken ajaksi.

Lapset jakautuivat heti leikkipaikoille, mutta aikuiset tulivat kotaan, jossa saivat perustietoa jokamiehen oikeuksista ja myös Kuhasalon kalastusmahdollisuuksista ja kalalajeista.

Paikka oli niin mielenkiintoinen, että he halusivat tietoonsa myös kodan vuokrauskäytännön. Kun siirryimme ulos, siellä oli valmiina retkitarvikkeiden esittely. Ihmeen paljon pieneen päiväreppuun mahtuukin tarvikkeita.

Kaasukeitin herätti erityistä huomiota ja heille oli yllätys, että kaasurasiat ostetaan aina kaupasta, eikä viedä täytettäväksi.

Lapsille oli tarjolla erilaisia pallo- ja muita leikkejä, myös uintimahdollisuus ja keppihevosrata.

Tämä tuottikin yllätyksen. Tytöt eivät voineet sitä käyttää, vaan ainoastaan muutamat pojat sitä kokeilivat.

Etukäteen oli jo tiedossa liharajoitukset ja karkkeihin liittyvät hyytelöainerajoitukset. Uskonnon aiheuttamat rajoitukset on tunnettava, kun tällaisia tilaisuuksia tarjotaan.

Heillä oli omat evät, joita välillä nautittiin, mutta pientä lisuketta Kumpella oli tarjolla.

Päivä oli hieno kokemus kaiken kaikkiaan. Aurinko porotti koko ajan. Lapsilla oli hauskaa ja aikuiset viihtyivät myös.

Mieltä lämmitti, kun retken lopulla useampi tuli yhdessä kiittämään, että tällainen päivä oli järjestetty heille. Lisäksi he sanoivat, että Kuhasalosta tulee heidän vakio retkipaikkansa.

Jouko Koivu

Päiväkotitapahtuma Ylämyllyllä.

PÄIVÄKOTIPERHEIDEN TAPAHTUMAT

Kumpe järjesti syksyllä 2021 Liperin kaikkien pääkylien päiväkotien tuntumassa 45 minuutin tapahtuman eli alle kouluikäisille.

Kumpe järjesti ohjelmaa, joka käsitti erilaisia heittopelejä, kuten mölkky, renkaanheitto tappeihin ja pallopelejä, hippaleikkejä ja eräitä muita.

Kaikkein riemastuttavin asia lapsille oli keppihevosrata, johon sijoitettiin kuusi estettä. Käytössä oli seitsemän hevosta, jotka riittivät määrällisesti joka paikassa.

Täytyy vain todeta, että kyllä tuon ikäisillä lapsillakin on kova kestävyys liikkua koko ajan.

TAVANOMAISET RETKET

Kumpe on järjestänyt alueellisia ja paikallisia retkiä joka kuukausi. Touko-kesäkuussa myös pyöräretkiä. Yleensä ne ovat keränneet 6-12 osallistujaa.

Repoveden retkestä Tunturiladun puheenjohtajakin mainitsi viime lehdessä ja samoin kesämatkastamme Pohjanmaalle, jossa hän oli mukana. Tästä tulee Tunturilatu-lehteen oma kertomus.

Retkikohteena ovat olleet Utransaari, Kolin Valkealampi (sen yhteydessä myös Räsävaara näkötorneineen, Pirunkirkko ja Ala-Murhin kaskiajalta asti toiminut, mutta nyt autiotila), Elovaara, Lykynlampi, Polvijärven Tammimaja, Petkeljärvi, Kalliojärvi ja lokakuun lopulla vielä Pärnävaaran alueen Heinälampi laavuineen.

Tenojoki jää taakse.

Seuraavana päivänä vielä päiväretki Ailigas-tunturilla. Pois tullessamme paistoimme makkarat Skalonjuovccan kodalla.

Sieltä autoille päin palatessa huomasi, että kenelläkään ei ollut kiire.

Hieno reissu oli takana-

Märissä kamppeissa jatkettiin aamulla matkaa kohti Akukammia.

päin. Vielä sai katsella tunturin ruskaa, vielä sai noukkasta mehevän marjan, tallentaa maisemaa mielensä muistiin, palata ajatuksissaan Lapin maahan.

Giella Johkassa saunoimme, uimme, ruokailimme ja nautimme vieraanvaraisuudesta. Lauantaina lähdimme kotimatkalle jälleen yhtä kokemusta rikkaampana.

Kiitos koko porukalle. Reissu oli hieno ja ystävällisesti otitte uudetkin tulijat porukkaan mukaan. Asuinpaikastaan riippumatta tunturilatulaiset ovat kuin yhtä sakkia, luonnon helmassa viihtyviä.

Kertomukset **Aira Sassi**, Owla, **Tuula Huttunen,** Tsietsa ja yhdistelijänä **Marjatta Nuutinen** Tsietsa

Susilaumaan kaksi ikäsutta, yksi johtajasusi ja yksi tunturisusi

Tunturiladun kotipesässä Susikyrössä vietetyt susiaiset sujuivat leppoisissa merkeissä. Illan hämyssä Muonion ja Enontekiön viimeinen vallesmanni **Ossi Hyvönen** vihki ikäsusiksi **Anja Mustosen** Oktasta ja **Juhani Lahtisen** Geatkista. Johtajasudeksi vihittiin **Mikko Suominen** Kolbmasta ja tunturisudeksi **Helena Melkas** Geatkista.

Syyskokous sujui joutuisasti ja asiat päätettiin esitetyllä tavalla.

Ainoa lisäys mikä talousarvioon tehtiin, oli Susi-Talakselle veneen hankintaan varattu 300 euroa. Vene tulee kämpälle ja se korvaa jo huonoon kuntoon menneen ruuhen.

Tunturiladun puheenjohtajana jatkaa **Tuula Forström** Kuovzasta. Tunturiladun hallituksessa erovuorossa olleet **Hannu Liljamo** Owlasta, **Marita Jääskeläinen** Tsietsasta, **Markku Salminen** Kuoktesta ja **Satu Ojala** Geatkista saivat kahden vuoden jatkopestin. Hallituksen muut jäsenet ovat **Hanna-Mari Sinilehto** Kolbmasta, **Erkki Maununen** Alppaksesta, **Sirpa Alapuranen** ja **Paavo Ahonen** Kavtsista.

Raija Palosaari

Veli Koljonen viihdytti tunturilatulaisia myös musiikilla, jota hän esitti yhdessä Esa Niemitalon kanssa.

Hallituksen kyselytunnilla puheeksi nousivat erityisesti kämppäasiat. Kämppätoimikuntaan olisi tarvetta kahdelle uudelle jäsenelle ja kämppätalkoissakin on tarvetta ahkerille käsipareille.

Marjukka Taavitsainen Kuovzasta siunaili kämppätalkoiden pitkää työlistaa ja kiitteli kämppätoimikuntaa kämppien huoltamisesta.

Raija Palosaari Njallasta kyseli, voisiko kämpillä olla joku työlista, jossa olisi mainittu ne työt, joita kämpillä voisi tehdä talkoiden ulkopuolellakin. Kämppäisäntä Erkki Maununen totesi, että joka kämpällä voi aina tehdä polttopuuhuoltoa, tyhjentää puuceen alustoja ja kompostia eli tehdä perushuoltotöitä.

Sirkka-Liisa Markkanen Oktasta totesi, että Susi-Kiisan vedenottopaikalle tarvittaisiin kohennusta, jotta vettä saisi helpommin otettua. Liukkailla keleillä vedenotto on haasteellista. Tähän kämppätoimikunta lupasi paneutua ja toivoi, että jäsenet toisivat rohkeasti esiin tällaisia toiveita.

Mikko Suominen Kolbmasta nosti kissan pöydälle ja sanoi, että Tunturiladun suurin haaste on se, että nuoria on jäsenistössä liian vähän. Miten heitä saataisiin jäseniksi ja mukaan aktiivitoimintaan.

Puheenjohtaja Tuula Forström totesi, että ongelma on tiedostettu ja sosiaaliseen mediaan panostetaan jatkossa entistä enemmän. Instagram otetaan käyttöön ensi vuoden alussa ja tietoa pyritään jakamaan entistä paremmin.

Kämppävarausten hoitaja **Sirpa Alapuranen** totesi, että kämppien käyttömahdollisuudet on hyvin huomattu ja nuoret ovat lunastaneet avaimia ja käyttävät kämppiä.

Untuvikkojen vaeltajien opastaminen on haasteellista ja Raiski Palosaari kysyikin, olisiko Tunturiladussa halukkuutta ryhtyä Metsähallituksen kämpillä kämppäisännäksi vaikkapa viikoksi.

Markku Salminen Kuoktesta on ollut kämppäisäntänä ja sanoi, että se toiminta on toisaalta ihan kivaa, mutta ihan aina ei. Palautetta tulee jos jonkinlaista. Asenne pitää olla kohdallaan, jotta osan palautteesta voi päästää toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos.

Marita Maula Kavtsista kannusti halukkaita ryhtymään puuhaan. Näin Tunturilatu saisi positiivista näkyvyyttä. Kun neuvoja antaa leppoisan rennolla asenteella, ne menevät paremmin perille.

Marjukka Taavitsainen oli huolissaan välisukupolvesta, joka jää vauvojen ja vaarien väliin. Pitäisikö VaVa-leirin lisäksi järjestää VäVa-leiri eli leiri väsyneille vanhemmille?

Kari Vuohelainen Tsietsasta on ollut järjestämässä leiriä isovanhemmille ja lastenlapsille, ja näki kokemuksenaan, että näille eri sukupolville pitäisi järjestää eri ohjelmaa. Hän sanoi, että keskustelussa pitäisi tuoda isompia asioita esille eikä takertua pikkuseikkoihin. Hänen mielestään pitäisi suunnata katseet tulevaisuuteen ja miettiä, mikä Tunturiladun rooli on silloin.

Matti Nylander Kumpesta toi myös esille jäsenistön ikääntymisen ja toivoi, että sitä hiljaista tietoa, jotka jäsenistöllä on, pystyttäisiin siirtämään nuoremmille.

Tiedonjano on valtava ja kanava sitä varten pitäisi kehittää. Tulevaisuuden pohtiminen on paikallaan, jotta tunturilatulaisten arvokas työ siirtyisi uusille sukupolville. Hän toivoi myös, että yhteistyö Suomen Ladun kanssa olisi tiiviimpää, jotta turhat päällekkäisyydet karsittaisiin pois.

Susiaisviikonlopun ohjelmaan kuului myös käynti **Veli Koljosen** ateljeessa Särkijärvellä. Taiteilija otti tunturilatulaiset hyvin vastaan ja kuvataiteen lisäksi oli tarjolla musiikkia, jota hän esitti yhdessä **Esa Niemitalon** kanssa.

Njallan urakka on ohi ja Raiski Palosaari (oik.) luovutti viestikapulan eli Tunturiladun lipun Kavtsin Marita Maulalle. Kavtsi järjestää kevätpäivät Hangon Tvärminnessä.

Sunnuntain päiväkävelylle osallistuivat Sakari Lilja, Anja Kylävalli, Pirkko Liuksiala ja kävelyn vetäjä Raiski Palosaari.

Ne keltaiset herkut. Perässäkulkija jäi ilman suuhunpantavaa.

Kotiseuturetkeilyä ja ke

Ovtsin uusi retkitoimikunta oli suunnitellut monta oivaa retkikohdetta, joihin ovtsilaiset ovat saaneet tutustua kevään, kesän ja syksyn aikana. Retkeilybuumista huolimatta nuorempaa väkeä ei retkillä näkynyt, sen sijaan kuumuuskaan ei ole saanut meitä vanhempia pysymään aloillaan.

Toukokuussa osallistuimme perinteiselle linturetkelle Lapinjärven ja Vuonteen lintutorneille. Retken veti oma ornitologimme **Ilkka**. Vähän suhruisesta ja sadetta uhkaavasta ilmasta huolimatta osallistujia ja havaintoja kertyi mukavasti (37), joskaan mitään harvinaisuuksia ei näkynyt – jos ei lasketa suokukkoja, joiden kannat ovat hupenemassa. Nämä pörheäpäät tepastelivat peltotiellä paljainkin silmin nähtävillä.

Kesäkuussa, ensimmäisessä helleaallossa, suunnistimme Etelä-Konneveden kansallispuistoon, Kalajanvuoren reitille. Hyttyset liittyivät seuraamme heti Vuori-Kalajan leiripaikalla. Tämä on lähtö- ja saapumispaikka reiteille ja erittäin hyvin varustettu.

Ensimmäiset eväät tankattuamme lähdimme kierrokselle, joka on nelisen kilometriä pitkä, mutta melkoisen vaativa. Kiipeilyä ylöspäin kivistä polkua, ei yhtään sen helpompaa laskeutumista riittää, mutta maisemat Kalajavuoren päältä rotkojärveen ja ympäröiviin kukkuloihin palkitsevat vaivan. Palasimme takaisin alun leiripaikkaan, jossa saattoi pulahtaa järveen huuhtomaan hiet. Hyvin pysyivät kasikymppisetkin matkassa.

Heinäkuun alkupuolen retki suuntautui Multialle, Kiiskilänmäelle, taas helteisessä säässä. Oppaaksi tuli paikkakunnalla majaileva Ovtsin jäsen **Erkki Kaihlanen**. Kiiskilänmäki on eteläisen ja keskisen Suomen korkein kohta ja kohoaa 268 metriä merenpinnan yläpuolelle. Mäellä on helpohkosti kiivettävä näkötorni.

Tornin juurelta lähtee 3,3 kilometriä pitkä Konkarinpolku, joka ei nimestään

Satu Ojala

Susikyrössä vihittiin neljä sutta: Juhani Lahtinen (vas.) ikäsudeksi, Helena Melkas tunturisudeksi, Anja Mustonen ikäsudeksi ja Mikko Suominen johtajasudeksi. Helenalla on sylissään susiaisten nuorin osanottaja, yhdeksän kuukauden ikäinen Veikko-poika.

Anja Mustonen on kokenut vaeltaja

Anja Mustonen on Kainuun sydänmaiden kasvatti. Hän syntyi Sotkamossa Paakin kylällä kesällä ennen talvisodan alkua.

Työuransa hän teki karjatalouden hyväksi ajellen pitkin Kainuun kyläteitä neuvojana ja karjantarkkailijana. Vastapainona paljolle autossa istumiselle oli luonnossa liikkuminen ja retkeily tärkeää.

Vuonna 1984 Anja oli mukana herättämässä henkiin vuonna 1964 perustettua tunturiladun ensimmäistä kerhoa, Oktaa.

Hän toimi sitten kerhon sihteeri-rahastonhoitajana seuraavat 20 vuotta, hoitaen välillä puheenjohtajankin tehtäviä.

Tunturisudeksi Anja vihittiin vuonna 1986. Muun miuassa **Pahkalan Raimo**, **Välisaaren Reino** ja **Klemetin Yrjö** olivat tuolloin hänen vaellustovereitaan.

Anja harrastaa edelleen retkeilyä ja kaikenlaista luonnossa liikkumista, vaikka pitkät vaellukset ovatkin jo takanapäin. Oktan ja Tunturiladun toiminta on edelleen lähellä sydäntä.

Aino Arvola

Veli Koljosen komeassa kelohonkakodissa ja -ateljeessa riittää hämmästeltävää. Puhuttelevaa taidetta on katsottavana runsaasti.

Tunturilatu-lehti sytytti kipinän

Helena Melkas

Juhani Lahtinen on kuin kotonaan Susikyrössä ja lähistöllä.

Ensimmäisen Lapin-matkansa **Juhani Lahtinen** teki 12-vuotiaana. Kokemäen seurakunnan reissu suuntautui Luostolle Torvisen kylästä. Lappi viehätti nuorta poikaa ja isoveli **Erkki** oli jo ollut vaelluksilla ja kotimaisemissa kuljettiin ”tulilla” metsässä.

–Opiskeluaikana 1980-luvun alkupuolella Hyvinkään opistolla osui silmiini Tunturilatu-lehti. Meitä rupesi **Kaijan** kanssa kiinnostamaan mahdollisuus lunastaa kämppäavain ja liityimme silloin jäseniksi. Kun olimme olleet kaksi vuotta jäseninä ja saimme avaimen, lähdimme kämppäkierrokselle, ensin Susikyröön, sitten Kiisalle ja Talakselle, kertoo Juhani Lahtinen, Tunturikerho Geatki ry:n puheenjohtaja, Tunturiladun susivaliokunnan jäsen ja tuore ikäsusi numero 118.

Lappi on Juhani Lahtiselle kuin toinen koti.

–Kaikki ne vähäiset lomaviikot, mitä minulla on, matka suuntautuu lähes aina pohjoiseen, joko yksin tai perheen kanssa. Aurinkorannat eivät ole minun juttuni. Vähän ristiriitaisia ajatuksia on herättänyt saamelaisten kommentti, jonka äsken kuulin. He ihmettelevät, mikä oikeus etelän ihmisillä on tulla Lappiin ja ostaa maata hädänalaisilta saamelaisilta. Mietin, onko meillä oikeutta käydä vaikkapa Kiisalla.

Juhani ja Kaija Lahtisen kiinnostus Lappiin on siirynyt myös heidän lapsiinsa **Helenaan**, **Juhoon** ja **Tuomakseen**.

–Jossain vaiheessa mietimme, ovatko lapset saaneet traumoja siitä, kun heitä on viety aina Lappiin, mutta niin ei ole päässyt käymään. He käyvät nyt aikuisina ihan itsenäisesti Lapissa ja Helena on tuonut jälkikasvuaan mukanaan.

Lahtiset osallistuivat ensimmäisiä kertoja Tunturiladun tilaisuuksiin 1980-luvun lopulla. Silloin ei lapsiperheitä tilaisuuksissa näkynyt.

–Ja ymmärsimme, että sesonkiaikana ei ole hyvä tulla pienten lasten kanssa kämpille, jotta lapset eivät häiritse itkullaan muita. Nyt jäsenkunnassa on nuoria perheitä, jotka käyvät omia aikojaan kämpillä ja se on hyvä. Sähköinen varaussysteemi on helpottanut tilannetta. Minusta Susikyrö ja Susi-Kiisa ovat etenkin lapsiperheille sopivia paikkoja.

Tunturiladun kokoontumisissa ei nuorempaa väkeä näy. Juhani Lahtisen mielestä kokouksia pitäisi jatkossa pitää hybridikokouksina, jolloin nuoremmatkin voisivat seurata niiden kulkua.

–Käytetään hyväksi nykymaailman menetelmiä.

Juhani Lahtisen ei tarvitse kauaa miettiä sielunmaisemaansa.

–Se on Susikyrön rannassa. Toki Käsivarren maisemat ovat myös puhuttelevia, etenkin Meekolta eteenpäin, mutta ne ovat vaikeammin saavutettavissa.

rhoviikko Susikyrössä

huolimatta ole kovin vaativa, jos ei lukuisia ojan ylityksiä lasketa. Reitti kiertää suoaluetta ja käy välillä Lauttajärven erämaajärven rannalla.

Mutta miksi ihmiset hyppivät yhtä mittaa suolla eivätkä pysy pitkospuilla? No, niiden pienten keltaisten herkkujen perässä tietenkin. Tulomatkaan sisältyi vähän kulttuuria, nimittäin katsastimme Petäjäveden uudemman kirkon uudet kirkkomaalaukset.

Heinäkuun lopussa retkeiltiin Pihtiputaalla Heinäjoen luontopolulla, joka on vesilinnuistaan kuuluisa. Polku oli helppokulkuinen, kosteikkonen maasto tarjosi paljon nähtävää, muun muassa isona pilvenä lenteleviä sudenkorentoja, jotka antoivat silittää ja istuivat jopa polvelle lepäämään. Kohde on eri vuodenaikoina mahtava kuvauskohde. Polut ja pitkospuut ovat paikallisten luontoystävien ylläpitämiä.

Elokuun lopulle suunnittelimme kerhoviikon Susi-Kiisalle. Monien yhteensattumien tuloksena kerhoviikko huipentui Susikyröön.

Viikko oli antoisa marjojenkin puolesta. Ruska oli vasta alkamassa siellä, mutta nautimme aurinkoisesta säästä ja kalastuksesta, samaan aikaan kun Etelä- Suomi kärsi lähes vedenpaisumuksesta.

Koimme yllätyksiä yllätysten perään. Ovtsilaisia ja muita tuttuja tapasimme lähes päivittäin. Paikallinen vesistö tarjosi syötävää päivittäin. Kokonaisuutena Susikyrö ja lähitienoo ovat muuttuneet positiivisesti. Kiitos kämppätoimikunta aikaansaannoksille.

Syyskuussa suuntasimme kohti Saarijärveä ja Julmialampia. Polun alkupää löytyi helposti läheltä valtatietä. Neljää rotkolampea kiertää luontopolku ja puolivälissä neljän kilometrin lenkkiä sijaitsee oiva taukopaikka. Luontopolulta olisi mahdollisuus jatkaa Runebergin mukaan nimettyä runoilijan polkua pitemmälle lenkille, mutta me tyydyimme neljään kilometriin, sillä tässäkin polussa riitti haastetta jyrkkien nousujen ja laskujen takia. Saarijärveltä jatkoimme Karstulaan katsomaan maailman korkeimmaksi väitettyä, pyöröhirsistä rakennettua näkötornia Kirkkovuoren luontomatkailualueella. Erikoinen on, samoin kuin vieressä sijaitseva kalliolaavu ja luontokirkko.

Näin retkeilimme koronavuonna 2021. Ensi vuodelle on suunniteltu lähes tuplasti uusia kohteita ja matkoja lähiseudulle ja vähän kauemmaksikin. Onnistummeko ? Ovtsi ry on toiminnallisesti vireä yhdistys.

Teksti: **Ulla Kosonen**
Aku Kärkkäinen
Kuvat: Ovtsin retkeilijät

Satoa talteen kilvan.

Kumpelaiset kesäseikkailussa merellisissä

Onni Voutilainen

Retkeläiset kuuntelemassa Joukon selostusta.

Onni Voutilainen

Lankkupolku helpottaa kulkemista.

Onni Voutilainen

Tankaria majakasta katsottuna.

Korona peruutti kesän 2020 kesäseikkailun, mutta tämän vuoden heinäkuun alussa retkemme Tankarin majakkasaarelle Kokkolan edustalla ja Raahen, Revonlahden ja Siikajoen historiallisille paikoille vihdoin pääsi toteutumaan.

Mukana oli 24 matkaajaa, joukossa naapurikerhon Tsietsan kolme ladyä.

Puolentoistatunnin merimatkan jälkeen olimme Tankarin maaperällä. Tämä kilometrin pituinen ja puoli kilometriä leveä, maankohoamisen seurauksena merestä noussut kalliosaari tunnettiin jo 1500-luvulla Klippan-nimisenä. Perimätiedon mukaan nykyinen nimi on johdettu nimestä Tankokari, joka viittasi saarella ennen vanhaan olleeseen merimerkkiin – kivikummeliin, jonka huippumerkkinä oli pitkän tangon nokkaan kiinnitetty tynnyri. Karu saari toimi vuosisatojen ajan hylkeenpyytäjien ja kalastajien tukikohtana ja muodostui siitä tärkeäksi maamerkiksi merenkulkijoille.

Tänä päivänä Tankar on matkailullisesti yksi Suomen merkittävimmistä majakkasaarista vuosittaisella noin 15 000 matkaajan kävijämäärällään. Tankar tarjoaa kävijöilleen eritasoista majoitusta mm. vierasmajassa ja hostellissa sekä majakkamestarin talossa. Saarta kiertävällä luontopolulla voi tutustua saaren kasvistoon ja eläimistöön.

Hylkeenpyyntimuseossa voi tutustua jo 1330-luvulla Tankarissa todettuun entisten talonpoikien elinkeinossa käytettyihin välineisiin. Sen vieressä on saaren vanhin mökki, Sjöblomin kalamaja vuodelta 1768. Saarella on nykyisin 22 mökkiä. Kalliolla oleva kirkko on rakennettu vuonna 1754. Se rakennettiin siksi, ettei kalastajien tarvitsisi joka sunnuntai kulkea pitkää matkaa mantereelle kirkkoon pakolliseen jumalanpalvelukseen.

Pari vuorokautta Tankarissa kestäneen olomme aikana saatoimme omatoimisesti tutustua ja nauttia näistä saaren nähtävyyksistä. Klingenbergin perheen omistamilla kanooteilla osa meistä teki retken lähisaareen. Koko saaressa olomme aikana oli lämmin heinäkuinen sää, josta me kaikki suuresti nautimme.

Musikaalinen Klingenbergin perhe oli myös järjestämässä meille runo- ja musiikki-illan Tankarin kirkossa. **Bo-Göran Klingenberg**, evp. luotsivanhin, kertoili meille luotsien toiminnasta. Luotsaustoiminta oli alkanut 1770-luvulla jolloin Kokkolan kaupunki palkkasi kolme luotsia Tankariin. Bo-Göran mainitsi erään luotsien ”luontaisedun”: Eläkkeelle siirtyvältä luotsilta saattoi töissä oleva virkaveli lunastaa hänen mökkinsä itselleen kahden kuukauden palkalla.

Tankarin majakassa pääsimme myös käymään. 27.5 metriä korkea majakka tarjoaa hyvät näkymät saarelle ja pitkälti avomerelle. Majakka sytytettiin ensimmäisen kerran 15.10.1889. Sähköistyksen jälkeen, 1961, sen valokiila kantaa 27,5 meripeninkulman päähän. Se on yksi Suomen valovoimaisimmista majakoista.

Majakan naapurissa on myös Tankarin lintuasema.

Ruskan jälkeen Susi-Kiisalla

Tunturikerho Njeallje uhmasi oletettuja syksyn säitä ja lähti pienellä joukolla Susi-Kiisalle syyskuun viimeiseksi viikoksi. Säähän voi tuohon aikaan olla mitä vaan, vettä, räntää ja viimoja, jopa pakkasta. Mutta nyt se meidät yllätti myönteisellä tavalla – melkein koko viikko oli lämmin, iltapäivällä jopa 15 astetta, loppuviikolla kyllä kävi tuuli.

Pitkästä matkasta kun lähtee eikä viitsi yöpimeässä Kiisalle kavuta, pitää yöpyä välillä. En mitenkään mainosta, mutta hotelli Aakenuksen Kymppi-talo Rovaniemellä on tosi hyvä ja edullinen majapaikka, sopii kahdeksan henkeä. Tämä pienenä vinkkinä tarvitseville.

Matkalla tienvarret leimusivat ruskan väreissä, mutta perillä oli ruska ohi. Vaan eipä haitannut, tunturilta näkyväisyys oli avara.

Helena Oranen

Unto ihmettelee, mihin on vesi haihtunut.

Kiisalla ihmetytti, mihin oli järven vesi karannut. Ei meistä kukaan ollut ennen moista nähnyt. Jotkut kyllä yrittivät saunasta uida, edes vähän vedessä kierähtää. Olikohan kuumalla kesällä osuutta asiaan?

Kämppäisännän pyynnöstä porukan miehet rahtasivat rankakasan parkkipaikalta ylös yhteistyössä paikallisen isännän **Topin** ja hänen traktorinsa kanssa. Miehet lastasivat ja purkivat kaksi kuormaa, traktori veti ylös, ankarasti kivikossa vaappuen.

Toivottavasti jotkut tulevat kävijät sahailee ja pilkkoo nekin puut pinoon. Toinen työ, johon haluaisin kiinnittää huomiota, on huussin astian vaihtaminen, mielellään ennen kuin se on ”ylitsevuotavainen”.

Nautimme Kiisan ihanasta tuvasta ja saunasta, vaeltelimme lähimaastot ja -tunturit.

Ennätimme käydä myös kylillä. Nuorgamissa näimme, että kun on kaupungeista kaukana, ei huoltoaseman pumpusta välttämättä tule mitään. Muutaman tunnin odotuksen jälkeen tankkiauto toi polttoaineita ja kaikki odottelijat saivat tankit täyteen.

Tuula Kirjonen

Pirjo ja Anneli tauolla Ailigaksella.

Kiisalta hurautimme Norjan kautta Vuontispirtille. Viikonloppu vierähti kokouksen ja susiaisten ja vähän kulttuurinkin merkeissä. Lauantaina oli tosi mielenkiintoista vierailla taiteilija **Veli Koljonen** hulppeassa keloateljeessa. Kiitos Njallalle.

Tuula Kirjonen
Njealljen puheenjohtaja

Rankakuorma perillä. Sen kimpussa Jorkki (vas.), Topi ja Unto.

maisemissa

Sen toimijoiden laskennan mukaan Tankarissa on havaittu lähes 260 lintulajia. Saarella pesii nelisenkymmentä lintulajia. Tutustuimme myös kasveihin ja saarella laiduntaviin lampaisiin.

Torstai-illasta lauantain iltapäivään kestänyt Tankarin vierailumme päättyi ja alkoi seikkailumme toinen osa...

KOKKOLASTA REVONLAHDELLE

Tankar-aluksen saavuttua Kokkolaan, jatkoimme pohjoiseen kohti Revonlahtea. Vähän ennen sinne saapumista poikkeamme Kastellinperälle tutustumaan Suomen suurimpaan jätinkirkkoon. Kastelli on ruotsalaisvivahteinen nimi linnalle, josta koko kyläkulma on saanut nimensä. Jätinkirkkoa pidettiin ennen muinaislinnan jäänteenä, mutta tutkimukset paljastivat sen muuksi.

Kastellinperän jätinkirkko on Suomen suurin kivisoikio, kooltaan noin 60 x 35 metriä. Se oli aikoinaan Pohjanlahden suurin hylkeenpyynnin tukikohta. Suuri vientituote oli traani, joka valmistettiin jätinkirkon vieressä. Tuohon aikaan ilmastossa oli lämpökausi, jolloin jääpeitettä oli vain Perämerellä ja sen vuoksi hylkeet kerääntyivät sinne. Alueen merkitys katosi, kun ilmasto viileni ja hylkeitä oli koko Itämeren alueella.

Tsietsalaisille yllätyksenä oli se, että jätinkirkolta löydetty Pöljän keramiikan nimi tulee siitä, että keramiikan ensimmäinen löytöpaikka on Siilinjärven Pöljällä.

Sunnuntaiaamuna lähdimme tutustumaan Siikajoen kunnan menneisyyteen ja nykyisyyteen mainion oppaamme **Vesa Ojanperän** johdolla. Piipahdimme Pöyryn voimalan yhteydessä olevien kalaporras- muihin rakennelmiin, Pohjanlahden rannikon maisemiin Varessäikässä sekä vanhaan ja nykyiseen Siikajoen asutukseen. Paljon muutoksia on tullut myös luonnossa, koska alue on suurimman maankohoamisen seutua.

Suomen sodan menestyksekkäin taistelu käytiin kirkon mäen tuntumassa 18.4.1808. Ojanperä kertoi hiukan Suomen sodasta. Kirkon vieressä on hieno sotamuistomerkki. Nimet **Adlerkreuz, Döbeln** ja **Cronstedt** lienevät tuttuja historiasta. Adlercreutz sai uudelta kuninkaalta lahjaksi läänityksen ja Läckön linnan Vänern-järven saarella.

Hän nimesi sen uudelleen Siikajoen linnaksi (Sikajocki). Hän oli niin ihastunut rannikkoalueeseen, että olisi mielellään jäänytkin sinne, mutta sota-ajan velvollisuudet veivät sittemmin Ruotsiin.

Siikajoen kierroksen jälkeen tutustumme Joukon opastuksella vanhaan Revonlahden kirkkoon, jossa on vanhoja maalauksia. 1775 rakennetun pienen puukirkon alttariseinällä ovat kirkkomaalari **Mikael Toppeliuksen** viimeisiksi työksi 1821 jääneet maalaukset ja ihan viimeiset ovat saarnastuolin koristeena.

Revonlahdelta jatkoimme matkaa Pohjois-Suomen vanhimman teollisuuspaikan Ruukin halki Rantsilaa kohti. Jouko näytti ja kertoi matkalla eräistä kohteista, koska Ruukki oli 37 vuotta hänen asuinpaikkanaan ennen Pohjois-Karjalaan muuttoa. Edellä mainittu Vesa Ojanperäkin oli aikoinaan hänen oppilaansa lukiossa.

Jouko Koivu

Onni Voutilainen

Jouko Koivu

Suomensodan muistomerkki Siikajoella.

Jouko Koivu

Revonlahden kirkko.

Haaveiden tulos

Jouni Laaksonen: *Vaellustarinoita: Askeleita luontoon, 376 sivua, kustantaja Minerva*

Jouni Laaksonen tuorein kirja on kirjailijan omin sanoin kuvaamana monen vuoden haaveiden tulos. Teos on monitasoinen, sitä voisi kutsua matkakertomukseksi tai tarinakokoelmaksi, jossain määrin tietokirjaksi tai myös omaelämäkerraksi.

Tekstin ryhmittely noudattaa vuodenkiertoa, joka kuukautena esitellään juuri siinä hetkessä tapahtunutta. Jokainen lyhyt tarina rakentuu retkipäiväkirjan omaisesti edeten. Muistiinpanoja on selvästi tehty ahkerasti, reitti- ja luontokuvaukset ovat tarkkoja sää- ja mielentilaa sekä ruokalistaa unohtamatta.

Mukaan päässeet kohteet esitellään monipuolisesti, tarinaa elävöittää muun muassa historia, geologia, biologia ja saamelaiskulttuuri sekä pohdinnat paikannimien syntymisestä ja retkeilykulttuurin kehityksestä. Aina ei suinkaan ole liikuttu pelkästään maastossa, myös muutamia kiinnostavia kulttuurihistoriallisia ja geologisia retkikohteita on mukana.

Kirjoittaja on ehtinyt liikkua läpi elämän kestäneen retkeilyuran aikana monipuolisesti niin yksin vaeltaen, ryhmässä kuin perheen kasvavien lasten kanssa.

Luonnossa on liikuttu kävellen ja hiihtäen, pyöräillen, meloen ja uiden, mutta myös näitä liikkumismuotoja yhdistellen. On tehty pitkiä ja lyhyitä vaelluksia ja retkiä, joskus kilpanumero rinnassa. Etupääs- sä mukana on kotimaisia kohteita, mutta myös Suomen rajojen ulkopuolelta mukaan on päässyt muutama retki.

Kohdeluettelo on kunnioitettavan mittainen!

Teos on julkaistu myös äänikirjana.

Hanna Sinilehto

15.–22.1. Täydenkuun hiihtovaellus Pallastuntureilla tai omatoimiretkeilyä Susikyröstä (Tsietsa)
Vaelluksella tukeudutaan tupiin, mutta telttayöpymiseenkin on tarpeen varautua. Alustava reittisuunnitelma Nammalakuru - Suaskuru (kota), Hannukuru - Rautuoja - Sioskuru - Ketomella. Kokoontuminen Susikyröön 15.1. kimppakyydein. Tiedustelut ja ilmoittautuminen 7.12. mennessä Marjatta Nuutinen 040 722 0630 tai marjatta.nuutinen@gmail.com. Ilmoittautumismaksu 15 euroa Tsietsan jäsenet, 25 euroa muut.

25.3.–2.4. Hiihtoviikko Susikyrössä (Geatki)
Viikon aikana hiihdellään joko porukalla tai omaan tahtiin Pallaksen laduilla. Ilm. ja tied. 1.3. mennessä Satu Ojala 050 5234 844 tai osatu7997@gmail.com

16.–23.7. VaVa-leiri (Kolbma)

23.–30.7. Perheleiri Susikyrössä (Geatki)
Viikon aikana vietetään leppoisaa leirielämää ja tutustutaan lähiympäristön kohteisiin. Yksi yön yli vaellus on myös suunnitelmissa. Leiri on tarkoitettu alakouluikäisille, jotka voivat osallistua leirille tutun aikuisen seurassa. Tarkemmin seuraavassa lehdessä. Ilm. ja tied. 1.7. mennessä Satu Ojala 050 5234 844 tai osatu7997@gmail.com

23.–30.7. Nuorisovaellus (Geatki)
Tarkemmin seuraavassa lehdessä.

HUOM. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun verkkosivuilla olevasta tapahtumakalenterista!
Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

Tunturilatu-lehden 1/2022 retkimuistioon julkaistavaksi tarkoitettu aineisto tulee toimittaa viimeistään 25.1.2022 osoitteella osatu7997@gmail.com
Verkkosivuille kerhot päivittävät itse tulevat tapahtumat ja ilmoittavat tiivistetyt tiedot myös lehden retkimuistiota varten.
Ilmoituksen vähimmäistiedot (Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
• alkamis- ja päättymisajankohta • kokoontumispaikka (osoite) • viimeinen ilmoittautumispäivä
• yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

KÄMPPÄTOIMIKUNNAN KUULUMISIA

Tunturiladun tukikohtia hoidetaan hyvin

Olen ollut liki 40 vuotta Tunturiladun toiminnassa mukana, ensin alkuun Lapin retkeilystä kiinnostuneena ja myöhempinä aikoina enemmän Tunturiladun rakennustalkoissa mukana.

Nyt viimeksi kuluneen yli vuoden aikana olen seurannut sivusta, kuitenkin hyvin läheltä Tunturiladun Lapin kämppien kuntoon ja hoitoon liittyviä asioita.

Voi sanoa, että kämppäasiat ovat hyvissä käsissä.

Jäsenistö on kohtuutyytyväinen nyt olevaan tilanteeseen. Tunturilatulaiset voivat huomata kämpillä käydessään, että tukikohtia hoidetaan hyvin. Rakennukset ovat hyvässä kunnossa, tilat siistit, pihapiirit hoidettu ja huoltotyöt tehty. Myös kämpillä olemisen viihtyvyyteen on kiinnitetty paljon huomioita, varustetasoa on paranneltu ja kämppien talous on kunnossa.

Suomessa on paljon esimerkkiä myös siitä, että näin ei aina asiat ole (esimerkiksi erilaisten yhteisöjen talkootyöllä ylläpitämät kiinteistöt). Jos vielä ottaa huomioon, että Tunturiladun kämpät ovat latulaisten kotiseudulta kovin kaukana ja kaikki talkoojärjestelyt ja työt tehdään etelästä, voimme olla ylpeitä siitä, että olemme pystyneet pitämään kiinteistömme kunnossa. Näin on toimittu aikaisempinakin aikoina. Siitä kiitos sen ajan Tunturilatulaisille, heidän aikanaan oli hankittu tontit ja rakennettu kämpät ja kulkuyhteydetkään siihen aikaan tonteille eivät olleet kovin hyvät.

Jo edellisissä Tunturilatu-lehdissä on kerrottu, että nyt on meidän aika pitää kämpät kunnossa. Näinä aikoina talkooväen saanti mukaan kämppätalkoisiin ei kuitenkaan ole helppo juttu. Ihmisillä on paljon kaikenlaista muutakin harrastustoimintaa ja talkoisiin tulevat ovat entistäkin enemmän ikääntyneet.

Tunturiladun toiminta ja yhteistyöhalu Lapissa on huomattu Tunturiladun jäsenistön ulkopuolellakin ja sitä arvostetaan. Kiinteistöjen hoitoon liittyykin paljon yhteydenpitoa paikallisväestöön (tieasiat, auraukset, nuohoukset, jätehuoltoasiat, tarvikehankinnat, polttopuut, vesi ja yhteismetsät, viranomaisasiat). Lapin väestö tykkää siitä, että pidämme heihin yhteyttä.

Olisi hyvä, että käyttäisimme heidän tarjoamaa palvelua kämpillä ollessamme. Se on tärkeä asia heille ja auttaa meidän omaakin toimintaa ja näin toimien tulemme myös paremmin tunnetuksi. On kuitenkin aina hyvä muistaa, että olemme vieraana heidän alueillaan, esimerkiksi eräretkillä. Käyttäydytään sen mukaisesti.

Jäätyäni pois Tunturiladun kämppäisännän paikalta 16 vuoden jälkeen, ajattelin, että on hyvä Tunturiladullakin vaihtaa henkilö tai henkilöitä tehtävissä, missä he ovat pitkään olleet. 16 vuoden aikana on ehtinyt tehdä jo aika paljon, ei ehkä ole jäänyt tekemättä sellaista, mitä oli suunniteltu tehdä ja mihin oli valtuudet.

Tuula Kirjonen

Susi-Kiisalle tuotiin talkoilla polttopuita syksyllä.

Henkilövaihdokset tuovat aina muutoksia ja uusia ideoita toimintaan. Pientä varovaista muutosta on jo nähtävissä tämän kuluvan vuoden aikana. Esimerkiksi kämppäisännän työtaakkaa on jaettu enemmän kämppätoimikunnan jäsenille (kirjoitukset lehteen). Kämppäisännän työssä iso tuki on kämppätoimikunnan työllä.

Kämppien viihtyvyyteen panostetaan tulevaisuudessa mahdollisesti enemmänkin, esimerkiksi valaistaan Susikyrön rantasauna.

Kerhojen kämppäviikoilla olevat voivat helpottaa talkootyöviikkojen työtaakkaa, esimerkiksi tekemällä ohjeitten mukaista talkootyötä.

Ohjeistusta on tarve selkeyttää esimerkiksi asuntoautojen käytöstä Susikyrössä, Pekan-Oskarin vessojen ja pihakäymälöiden käytöstä talvi/kesäaikana, kaivoveden/juoksevan kunnan veden käyttö, kehitetään talkooviikkojen nyt olevaa järjestelmää (talkooväen saantivaikeudet) ja parannetaan kämppäasioiden tiedottamista jäsenistölle (esim. Tunturilatu- lehdet no. 2 ja 3/2021). Ensi kesän talkoot ovat viikoilla 23, 24 ja 25. Niistä kerrotaan tarkemmin Tunturilatu- lehdissä 1 ja 2/2022.

Ex-kämppäisäntä kiittää kaikkia tunturilatulaisia menneistä vuosista!

Hyvää alkavaa talvea ja Joulun aikaa kaikille tunturilatulaisille!

Turussa 29.10. 2021

Pekka Kallio

Tervetuloa Tunturiladun kevätpäiville ja kevätkokoukseen!

Tunturiladun kevätpäivät ja kevätkokous Hangon Tvärminnessä 1.–3.4.2022

Paikkana on Helsingin yliopiston Tvärminnen eläintieteellinen asema Hankoniemellä, Suomenlahden suulla Itämerellä.

Ohjelmassa kokoustamisen lisäksi ulkoilua ja Itämeri-aiheista ohjelmaa ja tietoa.

Lisätietoa vuoden 2022 ensimmäisessä Tunturilatu-lehdessä.

Tervetuloa toivottaa Tunturikerho Kavtsi ry.

KAUPPA AUKI

MYYTÄVÄT TARVIKKEET

	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Maksuasioista:

Tunturiladun pankkitili on **Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.** Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

Tunturiladun tarvikkeita voi tilata yhdistyksen taloudenhoitajalta: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

Avain lahjaksi!

Tiedustelut:
Sirpa Alapuranen,
p. 050 597 5811
sirpa.alapuranen
@luukku.com

Oletko miettinyt, että tunturilatulaiselle mieleinen lahja on kämppäavain. Sen voi ostaa lahjaksi henkilölle joka on ollut Tunturiladun jäsen vähintään vuoden.

Uudet kangasmerkit ovat nyt saatavissa!

Susijärjestelmä sai uuden arkikäyttöön tarkoitetun susimerkin edelleen käytössä olevan perinteisen merkin rinnalle. Tavoitteena on madaltaa kynnystä susimerkin käytöstä yleensä sekä tehdä susijärjestelmää tunnetuksi. Merkki on kaikille susiarvoille samanlainen.

Tunturiladun merkistä on teetetty myös samantapainen kangasmerkki.

Merkkien taustalla on liimapinta, joten ne voi joko ommella tai silittää kiinni kohteeseensa.

Merkkien hinta on 2 e/kpl tai 5 e/3 kpl.
Saatavana kun ”kauppa on auki” eli Tunturiladun tapahtumien yhteydessä tai ottamalla yhteyttä Inka Heleniukseen helenius.inka@gmail.com

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2021

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)

3.12. – 7.12.	Jäsenvaraus (5/5)

AIHKIN VARAUKSIA 2021

4.12. – 7.12.	Jäsenvaraus
23.12. – 1.1.	Jäsenvarauksia

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2022

VANHA KÄMPPÄ (10 + 4 paikkaa)

15.1. – 22.1.	Tsietsa (5/14)
15.2. – 20.2.	Jäsenvaraus (3/14)
26.3. – 2.4.	Geatki (14/14)
2.4. – 9.4.	Logi (14/14)
4.6. – 11.6.	Kämppätoimikunta talkoot (14/14)
16.7. – 23.7.	VaVa (14/14)
23.7. – 30.7.	Geatki (14/14)
7.9. – 10.9.	Okta (8/14)
10.9. – 17.9.	Jäsenvaraus (14/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)

15.1. – 22.1.	Tsietsa (5/5)
13.3. – 15.3.	Jäsenvaraus (5/5)
17.3. – 19.3.	Jäsenvaraus (5/5)
30.3. – 2.4.	Jäsenvaraus (2/5)
2.4. – 16.4.	Jäsenvarauksia (5/5)
23.4. – 30.4.	Jäsenvaraus (5/5)
30.4. – 2.5.	Jäsenvaraus (2/5)
4.6. – 11.6.	Kämppätoimikunta talkoot (5/5)
16.7. – 23.7.	VaVa (5/5)
23.7. – 30.7.	Geatki (5/5)
30.7. – 6.8.	Jäsenvaraus (5/5)

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)

12.3. – 19.3.	Jäsenvaraus (5/5)
14.4. - 19.4.	Jäsenvaraus (5/5)
4.6. – 11.6.	Kämppätoimikunta talkoot (5/5)
16.7. – 23.7.	VaVa (5/5)
23.7. – 30.7.	Geatki (5/5)
30.7. – 6.8.	Jäsenvaraus (5/5)

SUSI-KIISA (8 paikkaa)

11.6. – 18.6.	Kämppätoimikunta talkoot (8/8)
20.6. – 27.6.	Jäsenvaraus (1/8)
27.8. – 3.9.	Kavtsi (8/8)
3.9. – 7.9.	Okta (8/8)
7.9. – 14.9.	Jäsenvaraus (8/8)
14.9. – 18.9.	Njalla (8/8)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)

18.6. – 25.6.	Kämppätoimikunta talkoot (10/10)
3.9. – 10.9.	Logi (10/10)
10.9. – 17.9.	Kuokte (10/10)
17.9. – 24.9.	Jäsenvaraus (10/10)
15.10. – 22.10.	Alppas (10/10)

AIHKIN VARAUKSIA 2022

1.1. – 6.1.	Jäsenvaraus
15.1. – 21.1.	Jäsenvaraus
24.1. – 28.1.	Jäsenvaraus
25.2. – 26.3.	Jäsenvarauksia
26.3. – 2.4.	Geatki
2.4. – 7.5.	Jäsenvarauksia
4.6. – 11.6.	Kämppätoimikunta talkoot
16.6. – 2.7.	Jäsenvarauksia
16.7. – 23.7.	VaVa
30.7. – 6.8.	Jäsenvaraus
27.8. – 24.9.	Jäsenvarauksia

Ajan tasalla olevat petipaikkavaraukset löytyvät verkkosivuilta kämppien varauskalentereista.

ALUE- JA AVAINMAKSUT 2022

Kiinteistöjen aluemaksut
(koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja):

- **Susikyrö (viite 505)** aluemaksu jäsenille **10 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **15 €/vrk/hlö**
- **Susi-Kiisa (viite 709)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- **Susi-Talas (viite 602)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.
- Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille **FI11 4108 0010 3176 86**.

VARAUSTENHOITAJA SEKÄ AVAINANOMUKSET JA -PALAUTUKSET
Sirpa Alapuranen
050 597 5811
Vallikatu 5–7 A4, 02650 Espoo
varaukset(at)tunturilatu.fi
sirpa.alapuranen(at)luukku.com

Aihki (viite 806)
vuokra **33 €/vrk/koko mökki.**

Viikkomaksut
(koskee kämpän kaikkien petipaikkojen varaamista viikoksi):

- **Susikyrö vanha kämppä 600 € (viite 505)**
- **Susi-Oskari 250 € (viite 505)**
- **Koira-Oskari 250 € (viite 505)**
- **Susi-Kiisa 275 € (viite 709)**
- **Susi-Talas 350 € (viite 602)**

Susikyrön autonlämmitystolppien käyttö **2 €/lämmityskerta** (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan Pekan Oskarin eteisessä olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppäavaimet

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on **130 €**. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta. Avainanomuslomake löytyy verkkosivuilta kohdasta kämppäavaimen lunastus.

www.tunturilatu.fi

Aino Arvola

Riippumattoilija talviretkellä.

Makoisia unia riippumatossa

Frontline. Whoopie Sling. Snakeskin. Underblank. Soft Shackle. Treehugger. Karabiinit. Underquilt. Tarppi. Topquilt. Puunhalaajat.

Hurahdin riippumattoiluun Hossan kansallispuiston avajaisissa vuonna 2017, Suomen ladun metsähotellissa. Menin kysymään telttapaikkaa ja minulle tarjottiin vapaana olevaa riippumattoa. Yö oli sateinen, mutta sadesuojan alla uni maittoi.

Riippumatto tuntui niin ihanalta nukkumapaikalta, että kotiin päästyä kävin ostamassa oman riippumaton. Ihan tavallinen Ticket To The Moon, yhden hengen.

Käsityöläisenä pähkäilin omia ratkaisuja pitääkseni sääsket ja kylmyyden loitolla riippumatossa nukkujasta. Ompelin vanhoista voileeverhoista suorakaiteen mallisen pussin, hyttysverkon, jonka sisälle riippumatto tulee. Riippumattoon pääsee vetoketjulla suljettavan aukon kautta.

Syksyn tullen kylmyys tuli alapuolelta nukkujan selkään ja yläpuolelta vinkka kävi nenään. Kaivoin varastoistani vuosia sitten kirpparilta ostamaani tikkikangasta ja sateen pitävää ulkoilukangasta. Ompelin niistä samanlaiset pussit kuin verhokankaasta.

Innostuin ompelemaan myös untuvamakuupusseja itse. Makuupussin piti olla sopivan mittainen lyhyelle nukkujalle, tarpeeksi leveä sopiakseni pyörimään sen sisällä ja pussin painolla ei ollut väliä.

Ensimmäisen makuupussin tein valmiista untuvapeitosta. Seuraavat tein alusta asti itse. Ompelin puuvillakankaasta lokerikon, johon untuvat tulivat. Pussien vuoreksi tuli puuvillakangas ja ulkopuolelle ulkoilukangas. Pusseja kiertää pitkä vetoketju, jonka avaamalla pussista saa tavallisen kokoisen peiton. Tekemäni makuupussit ovat reilun painoisia, joten rinkkavaellukselle niitä ei voi ottaa. Autossa ne kulkevat mukana teltta- ja mökkimajoitukseen.

Syksyn tullen makuupussit ovat toimineet riippumatossa makuualusena ja nukkumapussina. Ulkoilukankaasta tehty pussi suojaa tuulelta ja sateelta. Keltainen tikkikangaspussi tuo lämpöä ja valoisuutta. Retkilampun valossa näkee lukea ennen nukahtamista syyspimeälläkin.

Susikyröstäkin löytyy paikka riippumatolle.

Jutun kirjoittaja talviretkellä itse tekemissään varusteissa.

Urheiluliikkeessä näin upeakuosisen riippumaton, joka oli pakko ostaa. Onnekseni se oli kahden hengen. Siinä nukkuma-asento on vinottain, jolloin vartalon saa suorempaan kuin yhden hengen riippumatossa.

Jälleen syttyi käsityöläisen lamppu: voinhan ommella riippumattojakin itse. Silloin riippumatto voi olla aina minua odottamassa tarvitsemassani paikassa. Kankaitakin minulla oli varastossa valmiina. Omatekoiset ovat paksummasta kankaasta, kaupasta ostettu reissussa mukana kulkeva kevyempi versio.

Miksi hurahdin riippumattoiluun?

Siksi, että riippumatossa nukuttaa niin hyvin. Tavallisessa sängyssä en löydä sopivaa asentoa, vaan nukun levottomasti ja kädet saattavat puutua jäädessään vartalon alle. Selkäkin on tykästynyt riippumattoon. Kesähelteillä ulkona on viileämpi nukkua. Yön ja aamun aikana on mukava kuunnella luonnon ääniä. Linnun laulua. Omenien tipahtelua maahan.

Riippumatto on helppo kuljettaa mukana. Sitä voi käyttää päivällä taukopaikkana ja ripustuspaikka on helpompi löytää kuin telttapaikka, paitsi puuttomassa avotunturissa.

Alussa olevat termit liittyvät riippumattoiluun. Jos haluat ottaa rennommin, näitä ei tarvitse osata. Alkuun pääset edullisilla varusteilla. Jos innostut, harrastukseen voit satsata satojakin euroja. Netistä löytyy paljon lisätietoa ja facebookissa on oma ryhmä riippujille.

Kokeile rohkeasti ja ihastu!

Riippumattoilija
Aino Arvola
Lapinkävijät Owla